

Der staar af de Forslag, som Regjeringen har troet det nødvendigt at omtale, nu kun tilbage Udvalgets Fleertals Forslag. Alerede under Sagens første Behandling fandt Regjeringen sig foranlediget til at gjøre opmærksom paa, at den Forstjæl dog ikke synes at være tilstrækkeligt begrundet, som man fra flere Sider er tilbøielig til at antage at finde. Sted mellem det privilegerede Hartkorn, som har complet Bøndergods, og det privilegerede Hartkorn, som ikke har det, og det behøves derfor vistnok ikke nærmere at udvikles, at Regjeringen, efterat have skænket denne Sag sin særdeles Opmærksomhed, vilde ansee sig forpligtet til, hvis det kunde ventes, at Udkastet, saaledes som det foreligger fra Regjeringens Haand, og saaledes som det af Regjeringen er optaget fra Fortiden, vilde gaae igjennem, saaledes at alt Hartkorn, uden Hensyn til, om det var complete eller ucomplete Godfers Hartkorn, fik den Erstatning, som er foreslaaet i Udkastet, og hvilken man maa ansee for passende og tilstrækkelig, og ikke en saadan mindre Erstatning, som den, der efter Mindretallets Forslag er ansat til 3 pCt. ikke amortisable Obligationer, — da vilde Regjeringen, siger jeg, see sig forpligtet til fremdeles at fastholde Udkastet, ligesom de Medlemmer af Ministeriet, som have Sæde i dette Thing, vilde søle sig opfordrede til at stemme mod alle disse Endringsforslag. Da imidlertid vi, som sidde her, maae antage, at det ikke vil være muligt at sætte dette igjennem, have vi fundet en forøget Opfordring til at undergive Fleertallets Forslag en omhyggelig Prøvelse og Overveielse, og jeg har da at udtale som det Resultat, Ministeriet herved er kommen til, at, ligesom de forskjellige Medlemmer i Udvalget have, uden at nogen enkelt absolut vil sige, at det netop i Det og Alt stemmer overeens med hans Anskuelse, forenet sig om dette Endringsforslag som en Overenskomst, et Compromis, hvorved Sagen, som den er bleven opfattet fra de forskjellige Sider i Landet, kunde antages at gaae igjennem, saaledes troer Regjeringen ogsaa at burde slutte sig til Majoritetens Anskuelse, for saameget som muligt at bidrage til, at denne Sag endelig engang kan finde sin Løsning.

Monrad: Der foreligger jo en saadan Mængde af Forslag i denne Sag, der er et saa rigt Lager af forskjellige Anskuelser, at Thinget ikke kan være i Forlegenhed med Udvalget. Det maa være mig tilladt vel ikke at forøge de Forslag, som her ere stillede, men dog at anføre nogle Ord, hvormed det var min Bestemmelse at slutte mit Foredrag under Sagens første Behandling, men som jeg ikke kom til at udtale, da jeg glemte det. Jeg kan ikke nægte, at ogsaa jeg kun gaaer ind paa denne hele Sag af historiske Grunde, fordi nu engang Anskuelserne om denne Sag have udviklet sig saaledes i Nationen gjennem en Række af Aar, at det er blevet, om jeg saa maa sige, til en historisk Nødvendighed, at gaae ind paa den; og, hvis man vilde slaae ind paa en anden Veie, saa vilde det udfrave meget betydelig Tid, inden man kunde faae en anden Anskuelse til at gjøre sig gjældende. Efter min Mening er Hovedpunktet i denne Sag, at de communale Byrder blive lige. Naar de communale Byrder blive lige for Alle, saa troer jeg, at den største og væsentligste Ulempe er afhjulpen, og at Freden atter vilde vende tilbage til Communerne. Hvad der gaaer udenfor denne Udjevning af communale Byrder, troer jeg ikke har nogen væsentlig Betydning. Jeg betragter nemlig saadanne gamle Skatter — og dette er ikke min egen Opfindelse, men det er, troer jeg, en ganske almindelig Betragtning for Alle dem, som have tænkt noie over denne Gjenstand — jeg betragter saadanne gamle Skatter som Prioriteter, der hvile paa vedkommende Eiendomme, som Prioriteter, hvoraf der svares Rente. Paa denne Maade troer jeg, at man maa betragte denne Sag. Jeg skulde derfor aldeles ikke have Noget imod, at det iøvrigt forblev, som det nu engang er. Derved vilde efterhaanden inden mange Aars Forløb Godserne tabe deres Skatteprivilegier aldeles af sig selv, da vi vist Alle maae være enige i, at, hvilke Veie man end vil slaae ind paa, saa kan Fæstevæsenet ikke holde sig i en meget lang Arrække. Hertil kommer, at man ved at udjevne denne Forstjæl mellem det privilegerede og uprivilegerede Hartkorn, virkelig paa ingen Maade opnaaer nogen fuldstændig Lighed i Skatter. Der bliver staaende tilbage en